

Utbildningsnämnden

KÖPINGS KOMMUN Stadskansliet	
2021 -02- 08	
Dnr KS 2020/494	Diarienummer

Svar gällande medborgarförslag – att införa en porrfri verksamhet i kommunens skolor

1. ”Åldersanpassad porrkritisk undervisning och samtal med barn i kommunens skolor.”

Detta görs idag i grund- och gymnasieskolan så till vida att det först och främst är ett förhållningssätt till våld, porr, rasism osv i alla ämnen med utgångspunkt i värdegrunden i respektive läroplan.

Våra grundskolor arbetar också med att problematisera pornografi i åk 6 till 8, i samtal om sex och relationer tillsammans med elevhälsan, samt att man pratar om sex och samlevnad i NO ämnet. Man tar då upp frågor om tillgång till porr, källkritik, konsekvenser osv.

Samtidigt ska detta inte utgöra några större inslag i undervisningen som avviker från det som står i de olika kursplanerna. Skolorna varken kan eller ska hitta på eget stoff som man speciellt ska anpassa undervisningen kring eller för den delen bedöma.

På gymnasiet erbjuds eleverna i årskurs 1 sedan ett antal år föreläsningar kring kärlek och känslor. Dessutom finns det en HBTQ-grupp på Ullvi som arbetar med olika frågor och bidrar med material till klasser och diskussionsunderlag.

2. ”Installera porrfilter/teknisk lösning på kommunens digitala enheter och wi-fi nätverk.”

Skolorna i Köping har tidigare haft ett ”porrfilter” med möjlighet att reglera inställningarna. När avtalet för den tjänsten gick ut så förnyades det inte dels beroende på att just den tjänsten inte passade oss tekniskt, dels att det blev lite tandlöst då uppfinningsrika användare ofta tog sig förbi filtret.

Diskussionen om filter på våra digitala verktyg pågår och utbildningsförvaltningens ståndpunkt är att vi inte motsätter oss att sätta in filter igen, det skulle dock medföra en kostnad och måste i sådana fall ske i dialog med våra samarbetskommuner. Samtidigt fortsätter vi att jobba med att informera eleverna enligt ovan.

3. ”Inför porrfri policy – det är inte acceptabelt att spela upp nätpornografi varken via kommunens nätverk, kommunens digitala enheter eller privat teknisk utrustning som t.ex. privat smartphone på de verksamheter som kommunen är huvudman för där barn vistas.”

Trots att pornografiska skildringar inte är olagliga per definition så tillämpar utbildningsförvaltningen ändå nolltolerans mot besök på sidor med pornografiskt innehåll vilket uppnås dels genom de överenskommelser som eleverna tecknar med respektive skola när de kvitterar ut hårdvara eller digitala hjälpmedel i grund- respektive gymnasieskola:

”Det är din skyldighet att använda iPaden på ett ansvarsfullt sätt. Samhällets lagar och läroplanens värdegrund gäller som norm. Detta innebär att du skall respektera alla människors lika värde, använda ett vårdat språk samt värna om såväl din egen som andras integritet.”

”Besök på internetsidor av pornografiskt, rasistiskt eller annan tvivelaktig karaktär är absolut förbjudet.”

Dels finns också ett dokument som reglerar användning av kommunens datorer, som samtliga nyanställda får ta del av och som innehåller en motsvarande regel:

”Nedladdning av filmer, bilder, ljudfiler eller dylikt är absolut förbjudet liksom besök på Internetsidor av pornografisk, rasistisk eller annan tvivelaktig karaktär.”

För utbildningsförvaltningen

Thomas Karlsson
Förvaltningschef

Au § 11

Un § 11

Dnr 2020/1545

Yttrande medborgarförslag; att införa en porrfri verksamhet i kommunens skolor

Beslut

Utbildningsnämnden beslutar

att ställa sig bakom yttrandet

AK

SA

Personuppgifterna i denna blankett registreras och sparas i Köpings kommuns dataregister enligt dataskyddsförordningen. För ytterligare information se Köpings kommuns hemsida.

Personuppgifter

Efternamn Eriksson	Förnamn Katarina
Adress V. Sörby 3	Telefon dagtid 0707236515
Postadress 73192 Köping	Mobiltelefon 0707236515
E-postadress e.katarina.eriksson@gmail.com	

Förslaget i korthet

Att införa en porrfri verksamhet i kommunens skolor

Beskriv och motivera ditt förslag

Beskrivning och motivering enligt bilaga.

Att införa en porrfri verksamhet i kommunens skolor genom:

- 1, Inför åldersanpassad regelbunden porrkritisk undervisning och samtal med barn i kommunens skolor.
- 2, Installera porrfilter/teknisk lösning på kommunens digitala enheter och wi-fi-nätverk.
- 3, Inför porrfri policy - det inte är acceptabelt att spela upp nätpornografi varken via kommunens nätverk, kommunens digitala enheter eller privat teknisk utrustning som t.ex. privat smartphone på de verksamheter som kommunen är huvudman för där barn vistas.

Underskrift

Under handläggningen av medborgarförslaget kommer vi att publicera förslaget på kommunens hemsida, www.koping.se. Vi ber dig därför godkänna om vi får publicera ditt för- och efternamn i samband med förslaget, övriga adressuppgifter publiceras inte.

☒ Jag godkänner att mitt för- och efternamn publiceras på Köpings kommuns hemsida	☐ Jag godkänner inte att för- och efternamn publiceras på Köpings kommuns hemsida
Datum 20200904	Namnförtydligande Katarina Eriksson
Underskrift	

Blanketten skickas till

Köpings kommun
Kommunfullmäktige
731 85 Köping

Vår kommun har ännu inte infört aktiv porrprevention för barn, enligt de tre punkterna i förslaget, på platser där barn vistas som kommunen är huvudman för.

På internet har barn enkel tillgång till miljontals gratis porrfilmer som ofta innehåller grov sexism, rasism, homofobi och våld bl.a. så kallat "strypsex". Enligt forskning innehöll 89.8%* av alla scener i den vanliga nätpornografin fysisk aggression. Porrindustrins aggressiva marknadsföring når även barn som inte själva söker aktivt efter nätpornografi bl.a. genom pop-up-annonser, enkla sökord t.ex. "xxx" och länkade filmer. Det är även vanligt att barn exponeras genom att ett annat barn visar, det sker ofta i skolan. Enligt Unga Relationer har de flesta 10-åringar idag exponerats för nätpornografi och många tittar regelbundet.

Läkare, psykologer, gynekologer och kriminologer m.fl. vittnar från sitt dagliga arbete med barn om hur nätpornografin genererar en eskalerande fysisk och psykisk hälsokris bland barn. Det är vanligt att barn blir traumatiserade av det grova innehållet i nätpornografin samt att de kopierar det de lär sig i nätpornografin och även utsätter andra barn, ofta utan att förstå att det är fel. Polisen, NOAs, egen kartläggning* visar att skolan är den plats där flest flickor utsätts för sexuella trakasserier utanför hemmet. Barnens MeToo-upprop #kidstoo och #tystiklassen innehåller åtskilliga exempel på en utbredd sexuell utsatthet bland barn i skolor. Många tjejer berättar hur killar exponerar dem för nätpornografi mot deras vilja när lärare inte ser, att de trakasseras med referenser från porrfilmer och att de utsätts fysiskt för porrinspirerade övergrepp i skolan. Kommunstyrelsens ordförande i Falkenberg meddelar att det har rapporterats ett tiotal incidenter per år där killar tvångsvisar nätpornografi för tjejer i skolan och att mörkertalet är stort, något som även rapporteras runt om i landet.

Som kommuninvånare förväntar jag mig att förskola, skola, fritids, bibliotek och andra platser i kommunens regi där barn vistas ska vara en porrfri zon. För att porrfria zoner ska bli realitet är det nödvändigt att kommunen inför aktiv porrprevention genom följande punkter:

1. **Inför åldersanpassad regelbunden porrkritisk undervisning och samtal** med barn i kommunens skolor.
2. **Installera porrfilmer/teknisk lösning** på kommunens digitala enheter och wi-fi-nätverk i verksamheter där kommunen är huvudman.
3. **Inför porrfri policy** om att det inte är acceptabelt att spela upp nätpornografi varken via kommunens nätverk, kommunens digitala enheter eller privat teknisk utrustning som t.ex. privat smartphone på de verksamheter som kommunen är huvudman för där barn vistas.

Nedan följer:

1. Argument för porrfria zoner i kommunens allmänna miljöer
2. Källor och referat om att det är olagligt att exponera barn för nätpornografi
3. Myter och fakta om porrfilmer/teknisk lösning

Jag hoppas på ett gott samarbete och att vi tillsammans kan göra de allmänna platser som kommunen ansvarar för till porrfria zoner. Jag ser fram emot ert svar!

Vänligen,

Katarina Eriksson, Kommuninvånare

1. Argument för porrfria zoner i kommunens allmänna miljöer

- Porrfria zoner **begränsar risken** att exponeras för nätpornografi, rustar och **stärker elevernas kritiska tänkande** gällande nätpornografi.
- Porrfria zoner har ett starkt **normbildande signalvärde**, likt samtyckeslagen, sexköpslagen samt åldersgräns på alkohol och tobak.
- Kommunens verksamhet ska stå för **antivåld, antirasism, jämställdhet och allas lika värde - den vanliga nätpornografins motsats** på samtliga punkter.
- **Det är även olagligt att exponera barn för våld**, mer om det nedan.

2. Källor och referat om att det är olagligt att exponera barn för nätpornografi

- Barnkonventionen blev lag i Sverige 1 januari 2020. Barnets rättigheter i enlighet med **barnkonventionen kräver att vuxna ger barn det skydd från våld som barn har rätt till.** ” Konventionsstaterna skall uppmuntra utvecklingen av lämpliga riktlinjer för att **skydda barnet mot information och material som är till skada för barnets välfärd**, med beaktande av bestämmelserna i artiklarna 13 och 18.” (artikel 17e)
Porrfilter/teknisk lösning är en viktig åtgärd för att förebygga att barns välfärd skadas av information och material som är skadliga för barn, till exempel den vanliga nätpornografen. (unicef.se/barnkonventionen)
- **Porrbilder får inte sättas upp på allmänna platser som till exempel på anslagstavlor eller väggen på skolor. Den som gör det kan dömas till böter eller fängelse.** (Om brott mot allmän ordning, kapitel 16 paragraf 11) Digitala bilder och filmer med pornografi på skärmar borde vara likvärdigt med printade pornografiska bilder.
- **Porrfilmer får inte visas på TV vid tidpunkter då barn brukar titta.** (Radio och Tv-lag (2010:696), kapitel 5 paragraf 2)
Nätporren finns alltid tillgänglig för barn på internet, dygnet runt, alltså även på tidpunkter då barn brukar titta.
- **Porr får inte innehålla bilder av barn. Den som gör, tittar på, sprider, säljer, ger bort eller gör det möjligt för någon att få tag på barnpornografiska bilder gör något olagligt. Som barn räknas enligt lagen den som är under 18 år.** (Brottsbalken, kapitel 6 sexualbrott paragraf 10)

Det kan tyvärr finnas olagliga dokumenterade sexuella övergrepp på barn så kallad "barnporr" tillgängligt för barn på internet via kommunens nätverk och digitala verktyg - trots att tele- och internetleverantörerna måste erhålla filtrering. Det beror bland annat på att kvalitén på leverantörernas filtrering mot "barnporr" varierar. Det är även ofta omöjligt att fastställa identitet och ålder på medverkande i den vanliga nätpornografen. Det är vanligt att deltagarna i porrfilmer är minderåriga och offer för människohandel då det ofta saknas åldersverifiering och samtyckesverifiering för de medverkande på de stora porrsajterna.

- **Man får inte sprida porr som visar sexuellt våld eller tvång där någon till exempel riskerar att skadas.** (Brott mot allmän ordning, kapitel 16 paragraf 10 c) Forskning visar att 89.8% av alla scener i nätpornografen innehöll fysisk aggression** som bland annat slag, stryptag, "ass-to-mouth" och "gagging". När journalist Katarina Wennstam gjorde research bland den vanliga nätporren på de stora porrsajterna fann hon mycket grovt våld, hon skriver bl.a. "Jag har inte alltid varit säker på att hon kommer att överleva tills filmen är slut."

3. Myter och fakta om porrfilter/teknisk lösning

Myt: Porrfilter/teknisk lösning tar alltid bort HBTQI-information och sexualupplysningsidor.

Fakta: Det är **enkelt att kontrollera** att ett porrfilter/teknisk lösning inte tar bort sidor med sexualupplysning och HBTQI-information t.ex. umo.se, rfsu.se, rfsi.se och snaf.se. Det går att korrigera om en viss webbsida skulle tas bort av misstag.

Myt: Porrfilter/teknisk lösning är kontraproduktivt på grund av att samtalen skulle utebli.

Fakta: Forskning från Uppsala universitet**** visar att nästan inga av barnen i studien hade pratat med en vuxen om pornografi någon gång. Alltså, **samtalen uteblir oftast oavsett om det finns porrfilter/teknisk lösning eller ej - om inte vuxna initierar samtalen**. Därför är det viktigt att all porrprevention innehåller en helhetslösning som både begränsar tillgången och porrkritiska samtal.

Myt: Porrfilter/teknisk lösning fungerar inte

Fakta: **Porrfilter har en betydande effekt, framför allt risken för ofrivillig exponering** särskilt bland de yngre barnen. **Exempelvis stoppades 10.200 sökningar på pornografiska webbsidor i Karlstads kommunkoncerns nätverk under april 2020**. Vad är definitionen på att "fungera" ? Om den är 100% så är det mycket i kommunens verksamhet som inte "fungerar" men som ändå används på grund av att det har en betydande effekt. Det finns inget porrfilter/teknisk lösning som är 100% vattentätt precis som det inte finns något Systembolag som är 100% vattentätt. Den som vill ta sig runt ett porrfilter kommer alltid kunna göra det, men samhället begränsar olika saker som är skadliga för barn så gott det går.

Porrfilter/teknisk lösning har även ett viktigt **normbildande signalvärde**. Det finns olika porrfilter/tekniska lösningar som har mer eller mindre effekt, därför är det viktigt att **testa valt alternativ regelbundet** och kombinera porrfilter/teknisk lösning med åldersanpassade regelbundna porrkritiska samtal och porrfri policy. Kontakta Sveriges Kommuner och Regioner för vägledning om val av porrfilter/teknisk lösning.

Källor:

* https://polisen.se/siteassets/dokument/ovriga_rapporter/lagesbild-over-sexuella-ofredanden.pdf

** <http://unizon.se/engagera-dig/resurser-och-material/10-sammanfattande-punkter-fran-forskningen-om-porr-och>

*** <https://www.expressen.se/kultur/qs/sa-radikaliseras-man-av-valdspoten/>

****Magdalena Mattebo, Uppsala universitet, 2016

Mer information:

Det här dokumentet är framtaget av barnrättsorganisationen Porrfri Barndom i november 2018. För mer information om barns ofrivilliga exponering för nätpornografi, barns porrkonsumtion och dess hälsokonsekvenser för barn samt referenser till ovan vänligen besök: <https://www.porrfribarndom.se/>

PORRFRI POLICY - VÅR VERKSAMHET ÄR EN PORRFRI ZON

Hos oss på (verksamhetens namn) har vi en porrfri policy för elever och personal. Vi arbetar med porrprevention genom en förebyggande helhetslösning:

- 1. Här är det inte accepterat att aktivt spela upp pornografiskt material varken på skolans skärmar eller andra skärmar, t.ex. en privat smartphone.**
- 2. Vi begränsar tillgången till nätpornografi och förebygger exponering av misstag på skolans tekniska verktyg och wi-fi-nätverk genom teknisk lösning så kallat porrfilter.**
- 3. Vi genomför regelbunden åldersanpassad porrkritisk undervisning* och för porrkritiska samtal med eleverna.**

Så här implementerar vi vår porrfria policy:

Porrfilter är installerade på samtliga datorer, läsplatlor och mobiltelefoner som tillhandahålls av verksamheten.

Elever och personal informeras om policyn vid varje terminsstart.

Vårdnadshavare informeras om policyn vid varje terminsstart genom ett utskick. Här får vårdnadshavare även information om hur de kan göra för att aktivera porrfilter i barnets smartphone och hemmiljö och hur man kan prata åldersanpassat med barn om porr.

Policyn finns tillgänglig att läsa och ladda ner på verksamhetens hemsida och intranät.

Verksamheten har regelbundet åldersanpassad porrkritisk undervisning* och samtal med alla elever.

Alla vuxna på skolan har fått kunskap om pornografins skadeverkningar bland barn.

Verksamheten ansvarar för att ta fram en handlingsplan med interna situationsanpassade åtgärder och påföljder om policyn inte följs.

Vår verksamhet utgår från en värdegrund där vi tar avstånd från våld, rasism, sexism och homofobi vilket ofta förekommer i nätporren. Vi står upp för allas lika värde i enlighet med skollagen både på och utanför internet: "Var och en som verkar inom skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt skall den som verkar inom skolan 1. främja jämställdhet mellan könen samt 2. aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden." (SFS1997:1212)."

Därför har vi valt att införa porrfri policy enligt ovan i vår verksamhet för att skapa en porrfri zon.

Undertecknas av verksamhetsansvarig samt ansvarig för IT:

Datum

Signatur

VARFÖR HAR VERKSAMHETEN EN PORRFRI POLICY?

Det är vanligt att barn exponeras för nätporr redan i lågstadiet. Det sker ofta genom att ett annat barn visar på skolans dator eller privat smartphone. Det är även vanligt att barn självmant eller av misstag söker på termer som "xxx". Det finns miljontals gratis porrfilmer tillgängliga även för barn på internet, endast ett par klick bort. Barn exponeras även ofrivilligt genom pop-up-annonser i spel, det fanns t.ex. porrekam i flera populära barnspel på Google Play (telegraph.com.uk, 2018).

Skolpersonal runt om i landet berättar att det tyvärr även är vanligt att elever tvångsvisar porr för andra elever. Per Svensson, kommunstyrelsens ordförande i Falkenberg, berättar att ett tiotal allvarliga incidenter med tvångsvisningar på skolor har anmälts per år och att mörkertalet är stort.

Forskning visade att 89.8% av alla scener i mainstreamporren innehöll fysisk aggression och att förnedrande språk förekom i ca 46.1% av alla scener (Bridges m.fl, 2010). Det är även vanligt att mainstreamporren är rasistisk, sexistisk och homofobisk. Det förekommer även minderåriga i porrfilmen på de stora sajterna som saknar både åldersverifiering och samtyckesverifiering bland de som medverkar. Det finns alltså ingen vattentät skiljelinje mellan så kallad "barnporr" dokumenterade sexuella övergrepp på barn och "vanlig nätporr för vuxna".

Här finns mer kunskap från yrkesverksamma inom barns hälsa om hur nätpornografi kan påverka barn och forskning på området:

<https://porrfribarndom.se/sa-paverkas-barn-av-porr/>

<https://ungarelationer.se/ettrsrapport>

* Porrkritisk undervisning innebär information om risker med porrkonsumtion, bland annat porrberoende, normalisering av sexuellt våld, sexism, rasism, homofobi, emotionell avtrubning och lägre tröskel både till att sälja och köpa sexuella tjänster. Porrkritisk undervisning sker med fördel i samband med annan sex och samlevnadsundervisning eller i arbete mot diskriminering och kränkningar. Se enkla experttips för vuxna om hur man kan prata åldersanpassat med barn om pornografi på: <https://porrfribarndom.se/porrnsnacket/>